

УДК 299.18+398.3+930.85

Віктор КИРІЙ

ЕТНОКУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ СИМА-РЕГЛА («СИМАРГЛА»)

Досліджується питання етнокультурної приналежності божества, ідол якого був поставлений Володимиром Великим поряд з ідолами основних богів давньоруського пантеону. Автор обґрунтовує нову («варязьку») версію ідентифікації «Сімаргла».

Ключові слова: Сімаргл, Сімурґ; Сенмурв; Сім і Регл, іранська версія; Пантеон Володимира Великого; прагерманська мова; скандинавська мітологія; варяги.

© В. КИРІЙ, 2017

У «Повісті времяних літ» (далі — ПВЛ) під 980 роком автор розповідає про дії Володимира Великого, які у XX ст. отримали серед етнологів назву «релігійна реформа»: «...поставив кумирів на пагорбі поза двором терему: Перуна із дерева з головою срібною та золотими вусами, і Хорса, Даждьбога, і Стрибога, і Сімаргла, і Мокош».

Зазвичай, цитуючи цей уривок, дослідники вживають автентичну за написанням форму: «Сімарьгл», після чого називають відповідне божество теонімом «Сімаргл» (без знаку пом'якшення). На нашу думку, фонетична форма «Сімаргл» ніколи не існувала як автентична. Спробуємо це стисло довести у рамках цієї статті таким чином, щоб водночас пролити певне світло на етнокультурну приналежність відповідного божества.

Завершення процесу падіння редукованих голосних у давньоруській мові сучасні лінгвісти датують II половиною XII ст. (у північних діалектах — XIII ст.). Тоді, як усі три перші редакції ПВЛ, на загальну думку учених, було оформлено до 1118 р. Що з цього випливає? Те, що ПВЛ створювалася у період, коли літера «ь» могла вживатися вже як знак пом'якшення і водночас все ще — для позначення звуку «є» у слабкій позиції. Який із цих двох варіантів буде відповідати вжитій у ПВЛ формі теоніму «Сімарьгл»? Відповідь на це запитання дає нам інше давньоруське джерело, де також згадане відповідне божество — «Слово одного христолюбця, ревнителя правдивої віри» (датується фахівцями серединою XI—XII ст.), уривок з якого процитуємо в перекладі на сучасну українську без інтерполяції розділових знаків та без інших елементів редагування: «...моляться під клунями вогневі вилам Мокоші Сіму Реглу Перуну Волосу богу худоби Роду рожаницям» [1, с. 377].

В оригіналі «Слова...» цей теонім пишеться як «Рьглоу». Проте всі фахівці й аматори читають наявну тут літеру «ь» як «є», а не як знак пом'якшення, чого вимагає сама логіка, позаяк у мові наших предків склади без голосних не траплялися.

Як бачимо, у тексті «Слова...» нібито йдеться про двох богів — Сіма та Регла. Але насправді це не так. Насправді два історичні джерела не суперечать одне іншому (як це помилково вважає багато фахівців). Їх автори лише обрали різний спосіб передачі спільного складного теоніму, який нам слід писати через дефіс: «Сім-Регл». Інакше й бути не могло, позаяк у відповідну добу давньоруські джерела не

знають такої форми правопису. Проте це не означає того, що в усній мові не існувало її відповідника.

Стосовно інтерпретацій даної культурологічної теми у науці назбиралося чимало гіпотез. Своє бачення цього питання висловлювали: В. Пізані, Л. Леже, А. Брюкнер, В. Шафранський, К.Т. Вітчак, І. Забелін, Д. Шеплінг, К. Тревер, А. Фаміндин, Н. Гальковський, Вяч. Иванов, В. Топоров, Б. Рібаков та ін. Одні учені дотримувалися думки, що форма «*Сім Регл*» є наслідком помилки автора «*Слова одного христіянина*». Інші, зокрема, А. Брюкнер та К.Т. Вітчак, наполягають на тому, що Сім та Регл — два божества.

Жодна із гіпотез не отримала загального визнання і жодна із них не уникнула нищівної критики опонентів. Особливо вразливою виявилася найбільш популярна версія — про те, що давньоруський «*Сімаргл*» — це запозичення іранського мітологічного персонажу — Сімурга. Це припущення першою висунула К. Тревер. Згодом його розвинули В. Абаєв, на думку якого, таке запозичення відбулося внаслідок впливу іранськомовних скіфів та сарматів [10, с. 439], Б. Рібаков, який з цим погодився, та В. Топоров, який вважав, що Володимир Великий поставив даного ідола на догоду хорезміцям та хозарам [13]. Згодом виявилось, що в самому Ірані Сімург не мав свого повновартісного культу, позаяк не вважався за одного із богів, на що звернув увагу М. Васильєв, який, до речі, зауважив і низку інших невідповідностей іранської версії [2, с. 134—156].

Головне ж — принаймні ще у VII ст. н. е. Сімург називався «*Сенмурвом*» (Сенмурв був династичним символом правителів Ірану Сасанідів (224—651 рр.). «*Сімург*» — відносно пізня форма мітоніму, яка виходить далеко за межі скіфсько-сарматської доби. Відтак деякий збіг у зовнішньому звучанні нівельюється як історичний доказ.

Ще більш непереконливим виявилось ототожнення «*Сімаргла*» Б. Рібаковим із давньоруськими зображеннями грифонів, характерними для античного та середньовічного західноєвропейського мистецтва.

Російський філолог Н. Гальковський в одній зі своїх праць (користуючись неперевіреними даними, запозиченими в книзі Івана Забеліна «*История русской жизни...*») пише, що нібито імена богів Сіма та Регла є відомими науці за «*давньогрецьким над-*

писом Понтійської цариці Камасарії», виявленим на Таманському півострові у 1800 р. [3, с. 32].

Окремі сучасні дослідники, які не перевірили достовірність цих даних, припускають, що Сім та Регл — це племінні божества меотів, які мешкали у Приазов'ї.

У *Корпусі Боспорських надписів* є надпис-посвята пам'ятника Афродіті Уранії, володарці Апатуру, у якому згадано царя Перисада, сина царя Перисада і царицю Камасарію, доньку Спартока, яка, очевидно, доводилася тіткою діючому цареві [6, с. 85]. Але тут йдеться про Камасарію, дружину Перисада III (185—180 рр. до н. е.), яка одноособово правила Боспором після смерті чоловіка. Ось зміст цього надпису, як його передає російський археолог А. Ашик у своїй праці «*Археологические изыскания на Таманском полуострове*» (СПб., 1847): «**Камасарія, дочка Горгиппії і дружина Перисада, спорудила за обітницею цей пам'ятник могутнім божествам Санергу і Астарі, при архонті Боспору і Феодосії Перисаді, царі синдів, всіх меотів і фатей**».

Як бачимо, меотські божества називалися іменами «*Санерг*» та «*Астара*», які не мають із Сімом та Реглом нічого спільного.

Більшість дослідників схиляються до думки, що даний мітонім (Сім Регл) має слов'янське походження. Проте їхньому баченню суперечить той факт, що це божество не залишило жодних слідів у слов'янській антропонімії, топонімії, фольклорі, етнографії — на відміну від решти богів давньоруського пантеону.

Зважаючи на те, що мітонім «*Регл*» виглядає чужорідним для загальних принципів словотвору в давньоруській мові, його слід визнати чужинським. Тим більше, що для цього існує ще одна вагома підстава.

У 1975 р. група археологів (Я. Боровський, П. Толочко і С. Харламов) розкопали у Києві на території княжого Дитинця фундамент споруди, що приблизно датується 980 р., основа якої становила вузький прямокутник (175 x 540 см). За реконструкцією учених, цей прямокутник містив п'ять постаментів, два крайніх із яких були меншими за решту, а центральний — найбільшим [10, с. 416; 11, с. 3—10].

Очевидно, це були постаменти богів пантеону Володимира Великого. Б. Рібаков цілком слушно вважає, що три центральні постаменти призначалися для Перуна, Даждьбога та Стрибога, а два крайні — для Мокоші та Хорса. Проте навпроти одно-

го із крайніх постаментів реконструюється ще один — окремий від решти. Б. Рибаків вбачає його призначення — для «Семаргла» [10, с. 416]. З цим також можна погодитись. Проте окреме місце Сіму-Реглу («Сімарглу») призначалося не тому, що нібито його зображення було зооморфним (як це припускає Б. Рибаків), а тому, що це божество було чужинським. Звісно, не іранським і не хозарським (дехто, зокрема, В. Топоров, забуває, що на той час Хозарський каганат давно уже був зруйнованим Святославом Хоробрим). Які саме чужинці мешкали у значній кількості у Києві княжої доби — про це розповідають нам історичні джерела. І не лише давньоруські літописи. Фахівці це добре знають. Саме тому Б. Рибаків наголошує: «... в пантеоні немає ні найменших слідів впливу варягів» [10, с. 453]. Саме тут і криється найбільш очевидна помилка радянського академіка: варяги продовжували відігравати значну роль у військовій справі давньоруської держави із центром у Києві і їхні інтереси враховував кожен київський князь.

Втім, існує ще одне питання: чи були варяги на той час язичниками? Щоб відповісти на нього, слід усвідомити, хто такі були варяги? Автор ПВЛ ототожнює Русь із варягами, але не ототожнює її зі шведами та норвежцями: «*І пішли за море до варягів, до русі, називалися бо ті варяги: русь, так само інші називаються свеї (Sueones, тобто: шведи), інші ж — урмани (нормани)...*» (862 рік).

Німецький єпископ Тітмар Марзбургський у своєму описі Києва початку XI століття називає місцевих найманих воїнів-варягів «данями»: «*У тому великому місті, яке є столицею цього королівства, налічується 400 церков, 8 ярмарків, а людей — сила-силенна; вони, як і у всій тій провінції, належать до могутніх рабів-втікачів, що звідусіль тут зібралися, й, особливо — до швидконогих данів. До цього часу вони успішно оборонялися від докучливих печенігів і перемогали їх*» [16, VIII, 32].

У наведених цитаті стосовно *данів* автором вжито «особливо», що вказує не на їхню чисельність, але на те, що вони були основною військовою силою Києва (останнє помітно із контексту, де йдеться про оборону міста від печенігів). Таким чином не існує жодного сумніву в тому, що саме данці переважно становили наймане військо київських князів, відоме

під давньоруською історичною назвою «варяги». Щоправда, серед військових найманців Давньої Русі (зокрема, Києва та Новгороду) траплялися також і шведські та норвезькі вихідці зі Скандинавського півострова, яких «Руська Правда» називає «*колбягами*». Проте варяги (данці) тут явно переважали.

Чи були данці християнами близько 980 р.? Лише незначна частка населення Данії прийняла хрещення до початку царювання короля Свена I (986 р.).

Якщо ж данці, що потрапили на службу до київського князя, у своїй більшості залишалися язичниками, впливає висновок про значну ймовірність того, що у Києві мав стояти хоча б один кумир, який відповідав потребам їхньої віри. Логіка говорить про те, що цей кумир мав би бути покровителем військового стану варягів, тобто скандинавським богом війни.

Тепер розглянемо питання про скандинавогерманський характер кореневої основи «*регла*». Корінь «*regl*» наявний у сучасній ісландській та шведській мовах — у лексемах, що перекладаються на українську як «*правила*». В ісландській — це «*reglur*», а у шведській та данській: «*regler*». На сучасну французьку мову апелятив «*правила*» перекладається як «*règlements*». Тобто, корінь «*regl*» тут зберігається. А з'явився він у французькій під впливом давньофранкської мови (мови салічних франків), яка зникла у VIII ст., проте встигла залишити помітний вплив на формування французької.

Прямим спадкоємцем давньофранкської мови вважається сучасна нідерландська, на яку лексема «*правила*» перекладається як «*reglement*» — майже так само, як і на французьку.

У німецькій корінь «*regl*» отримує додатковий голосний «*e*»: «*Regelungen*» («*правила*»). Те ж саме простежується у норвезькій, на яку слово «*правила*» перекладається як «*regelverk*».

Із наведених фактів випливає висновок: у протогерманській мові існувала лексема «*REGL*» у значенні «*правила*», яка збереглася як корінь відповідного слова в ісландській, шведській, данській, давньофранкській, норвезькій та німецькій мовах. Чи може вона мати певний стосунок до певного божества скандинавської мітології? Питання можна поставити й інакше: яке скандинавське божество опікувалося звичаєвим правом, правилами поведінки?

Усі наукові видання зі скандинавської мітології стверджують, що ця функція була закріпленою за

мітообразом бога війни Тюра: «**Тюр — бог.. війни та військових правил**» [5, ч. 1, розділ 2]; «**Тюр — бог правосуддя**» [5, ч. 3, розділ 1]; «**Тюр — «бог битви» ... є богом війни... Тацит описує Тюра під йменням Марса, що вказує на його військові функції... Його прикликають у бою і поєдинках... Тюр зберіг функції, пов'язані з військовим правом звичаєм**» [8, с. 536].

Можна припустити, що одним із епітетів Тюра було «**Regl**». Хоч є можливою і зворотна етимологія, проте вона — малоімовірна. На думку Єлеазара Мелетинського, «**Тюр первинно був богом неба**» [8, с. 536]. Якщо ми погодимось із цим припущенням, впливає висновок, що мітообраз Тюра — це відносно пізня функціональна галузка мітообразу бога-громовика Тора.

У цьому є певна логіка. У давньоримській релігії існував бог війни (Марс), проте ця його функція частково покладалася і на бога неба громовика Юпітера — *Jupiter Feretrius* вважався богом війни та перемоги. У давньоруській язичницькій релігії не було аналога давньоримського Марса, чи давньогрецького Ареса. Тут військова функція належала як вторинна громовику Перуну.

Очевидно, на первинному етапі така ж ситуація існувала і в скандинавській мітології. З часом, зважаючи на посилення мілітарних настроїв, які врешті, починаючи з VIII ст., призвели до тривалого вибуху військових експансій, з'явилася необхідність у культурі Тора-воїна, чийм атрибутом був би не звичний традиційний молот, а меч.

Якщо ми приймемо цю версію, стає зрозумілою та виняткова ситуація, коли оберігання звичаєвого права та функція правосуддя покладаються на бога війни, тоді як, скажемо, у давньогрецькій релігії творцем суспільного порядку вважається бог неба, громовик Зевс (аналог скандинавського Тора). Те ж саме можна сказати і про давньоримського Юпітера.

До речі, бог-громовик в індоєвропейській традиції, як правило, був наділеним також і функцією дощу. Скажемо, давні римляни вірили, що їхній *Jupiter Tonans* посилає не лише грім, але й дощ. При цьому «**Тонанс**» — це був основний із низки епітетів Юпітера. Богом грому і дощу вважався також литовський аналог Перуна — Перкунас [8, с. 303]. На о. Егіна в античну добу існував культ

Зеса-дошовика, про який згадує болгарський етнолог І. Іванов у своїй праці «*Культ Перуна у південних слов'ян*» (М. : Ладога, 2005. — 48 с.) [14]. Отож, видається цікавим той факт, що у протогерманській мові дощ мав назву «**REG**» [7, с. 421].

Як зауважує В. Левицький, посилаючись на праці Юліуса Покорни та В. Топорова, у протогерманській мові існував також і омонімічний корінь «**reg**», у якому останній звук був дещо приглушеним. Значення цього кореня — таке: **прямий, спрямовувати, різати** [7, с. 421]. На нашу думку, цей омонім виник у зв'язку із культом «чудодійного» меча бога Тюра. До речі, вікінги викарбовували руну Тюра на руків'ях і лезах своїх мечів, а скандинавська легенда стверджує, що меч Тюра робить його володаря непереможним [4, с. 86; 87].

Зважаючи на наведені факти, мітонім «**Regl**» можна впевнено вважати за епітет скандинавського бога Тюра, якого особливо шанувували вікінги. Як при цьому розглядати мотонім «**Сім**» — видається, на перший погляд, незрозумілим, позаяк він виглядає скоріше давньоруським, аніж скандинавським. На нашу думку, «Сімом» русичі називали Регла (Тюра), ототожнюючи його із богом війни вендів, про якого згадує Саксонцев Граматик у хроніці «*Діяння данів*». Описуючи руйнування вендського храму в м. Кореніца на острові Рюген у 1168 році, серед іншого він зауважує: «...у його голови було сім людиноподібних облич, які всі були покриті одним черепом. Стільки ж мечів у піхвах, підвішених на його боці, зобразив майстер ... Цього бога [Ругевіта] шанували, зовсім як Марса, який очолює сили війни» [12, XIV].

Як бачимо, меч був атрибутом не лише скандинавського Тюра, але й вендського Ругевіта.

При цьому дуже ймовірно, що теонім «**Ругевіт**», наведений Саксонцем Граматиком (рік нар. 1150), не є автентичним, позаяк добре відомо, що західноєвропейські автори, починаючи із X—XI ст., вживали етнонім «**руги**» стосовно слов'янських племен, зокрема, застосовували його до того племені вендів, яке мешкало на о. Рюген.

Зважаючи на те, що сімка була числовим символом Ругевіта, чий культ виник не без впливу мітообразу скандинавського Тюра, це божество могло називатися теонімом «Сім» навіть у самих вендів, а не лише серед русичів. При цьому, слід мати на увазі,

що венди, ймовірно, мешкали також на півострові Ютландія, де були сусідами данців.

Топонімія Ютландії свідчить про те, що венди могли замешкати тут саме у північній частині півострова, зокрема, на острові Венділа (сучасний Вендсісель на Лім-Фьорді). Топонім «Венділа» (*Wendile*) кілька разів згадує Адам Бременський у «Діях архієпископів Гамбурзької Церкви». Про локалізацію острова Венділа відповідний автор розповідає наступним чином: «В Ейлера Ютландія є більш широкою, а далі поступово звужується, ніби язик, до того кута, який називається Венділою і де є край Ютландії» [15, IV, 1]. Втім, тут йдеться про ту історичну добу, коли Венділа була частиною Ютландії, ще не відокремлена протокою.

Звернемо увагу на той факт, що затоку, яка з одного боку омиває острів Венділу, а з іншого — острів Фюн, — хронікар називає «варварською»: «Великий острів Фюн локалізований біля гирла варварської затоки, за Венділою» [15, IV, сх. 105, 4] (тут і далі сх. — схоля. — Прим. ред.).

Якщо уважно простежити загальний зміст історико-етнологічного твору «Дії архієпископів Гамбурзької Церкви», є помітним, що автор тут не раз вживає умовно-етнічну назву «варвари» та етнічну назву «склавени» як взаємозамінні. Отож, не дивно, що в іншому місці Адам Бременський називає «варварську» затоку, локалізовану поблизу островів Фюн та Венділа, «склавінською»: «З півдня — згаданий вище острів Фюн та склавінська затока» [15, IV, сх. 105, 5].

В обох випадках назви «склавінська» та «варварська» не є власними — автор умовно позначає ними відповідний географічний об'єкт — з тою метою, щоб звернути увагу читача на етнічну приналежність населення, що мешкало на берегах згаданої затоки.

Достовірно відомо, що острів Фюн, який не надто поступається Ведлі за своїми розмірами, і який зберіг свою історичну назву до нашого часу, був заселений винятково етнічними данами — вихідцями зі Скандинавії. Таким чином стає очевидним, що не за етнічною приналежністю населення острова Фюн Адам Бременський називає сусідню затоку «склавінською», що саме на острові Венділа мешкала народність, яку німецький хронікар зневажливо називає «варварською» та ототожнює її зі слов'янами

(«склавінами»). А позаяк топонім «Венділа» та етнонім «венди» — однокореневі, впливає висновок, що населення островів Рюген та Венділа було тотожним за своєю етнічною приналежністю. Втім, німецька назва *Wenden* стосовно слов'ян є узагальнюючою. З якого часу існує ця традиція — простежити важко. Тому стверджувати з повною певністю, що ця етнічна тотожність в населенні двох островів справді існувала, було б передчасним. Хоч з іншого боку — острову Венділа дали його назву не німці, а данці.

Одне із 14-ти імен послів князя Олега, відісланих до візантійських кесарів Лева та Александра, не є ані скандинавським, ані давньоруським. Це антропонім «Карн» [ПВЛ, рік 912]. Тотожні та однокореневі топоніми — це назва венецького острова поблизу Бретані (*Карн*), назва місцевості у Бретані (*Карнак*). Тотожний етнонім: назва венецької народності *карнів* у Норику та в околицях *Тергести* — сучасного Трієсту. Очевидно, венецька народність, яка мешкала у Бретані ще в I ст. до н. е., також називала себе «карнами», позаяк сусіднє змішане венето-кельтське плем'я, чий ареал знаходився між Сеною та Луарою, мало назву «карнути» («нащадки карнів»).

Не скандинавським є також ймення іншого посла князя Олега — Труана. У Франції два муніципалітети (у Бургундії та у Шампані) мають назву «Труан». В інших мовах — аналогів немає.

Ще більше не скандинавських і водночас — не давньоруських імен — фіксує ПВЛ в антропонімі послів князя Ігоря.

Наведений приклад свідчить про те, що серед найманців київських князів траплялися не лише скандинави, але й ті мешканці Ютландії, які мали не германське походження. До них могли належати слов'яни: Стемир (посол Олега), Войков та Борич (посли Ігоря). Також окремі з ютландських слов'ян-найманців, ймовірно, носили не рідні (не слов'янські) імена, а відтак їхня кількість серед найманців київського князя могла виявитись більшою, аніж це ми можемо припускати на основі антропонімічних даних.

Сім-Регл не належав до давньоруського пантеону Володимира Великого, у якому було лише п'ять основних богів. Сказане підтверджується, хоч і не прямим чином, Повістю врем'яних літ (під 1071 р.), де наведено розповідь про волхва, який прибув до Києва (очевидно, із Новгороду) і оголосив, що ні-

бито йому з'явилося п'ять богів та напророкували: на п'ятий рік Дніпро потече у зворотному напрямку. Б. Рибаків інтерпретує цей випадок цілком слушно: як доказ існування п'ятибожжя у київському язичницькому пантеоні [10, с. 416—417]. Звичайно, такий висновок не збігається із його інтерпретацією «Симаргла». Проте це вже інше питання.

1. *Аничков Е.В.* Язычество и Древняя Русь / Евгений Аничков. — Москва : Индрик, 2003. — 440 с.
2. *Васильев М.А.* Боги Хорс и Семаргл восточнославянского язычества / Михаил Васильев // Религии мира. История и современность. Ежегодник-1987. — Москва : Наука, 1989. — С. 134—156.
3. *Гальковский Н.М.* Борьба христианства с остатками язычества в Древней Руси : в 2 томах / Николай Гальковский. — Харьков, 1916. — Т. 1. — 376 с.
4. *Гербер Х.* Мифы Северной Европы / Хелен Гербер. — Москва : Центрполиграф, 2006. — 346 с.
5. *Королев К.* Скандинавская мифология. Энциклопедия / Кирилл Королев. — Москва : Эксмо ; Мидгард, 2007. — 585 с.
6. Корпус боспорских надписей / под ред. В.В. Струве. — Москва ; Ленинград : Наука, 1965. — 952 с.
7. *Левицкий В.В.* Этимологический словарь германских языков / Виктор Левицкий. — Винница : Нова книга, 2010. — Т. 1. — 616 с.
8. Мифы народов мира. Энциклопедия : в 2 т. / гл. ред. С.А. Токарев. — Москва : Советская энциклопедия, 1992. — Т. 2. — 719 с.
9. Повесть временных лет: Летопись (За Іпатським списком) / переклад і комент. В.В. Яременка. — Київ : Радянський письменник, 1990. — 558 с.
10. *Рибаків Б.А.* Язычество Древней Руси / Борис Рибаків. — Москва : Наука, 1987. — 783 с.
11. *Толочко П.П.* Язичницьке капище в «городі» Володимирі / П. Толочко, Я. Боровський // Археологія Києва. Дослідження і матеріали. — Київ, 1979. — С. 3—10.
12. *Holder A.* Saxonis Grammatici Gesta Danorum / A. Holder. — Strassburg, 1886.
13. *Топоров В.Н.* Еврейский элемент в Киевской Руси / Владимир Топоров // Святость и святые в русской духовной культуре. — Т. 1. — <https://religion.wiki-reading.ru/193469>.
14. *Иванов И.* Культ Перуна у южных славян / Иордан Иванов. — <http://www.istmira.ru/knigi-istoriya-belarusi/11/11/page/8/11/page/1/11/page/2/11/page/3/11/page/1/11/page/2/11/page/4/Kuljt-Peruna.html>.
15. *Adam von Bremen.* Gesta Hammaburgensis ecclesiae pontificum — http://www.vostlit.info/Texts/rus/adam_br/frameadam_buch4.htm.
16. *Die Cronik Thietmar von Merseburg* — <http://www.mgh-bibliothek.de/dokumente/b/b009173.pdf>.

Victor Kyriy

ETNOCULTURAL IDENTITY OF SIMA-RELLA (SIMARGLA)

The issue of ethnocultural identification of a deity is investigated, the idol of which was staged by Vladimir the Great alongside the idols of the main gods of the ancient Rus pantheon. The author shows a new («Varangian») version of the identification of «Semargl».

Keywords: Simargl, Simurg; Senmurv; Sim and Regl, Iranian version; the pantheon of Vladimir the Great; the Pragermanic language; Scandinavian mythology; the Vikings.

Виктор Кырий

ЭТНОКУЛЬТУРНАЯ ИДЕНТИЧНОСТЬ СИМА-РЕГЛА (СИМАРГЛА)

Исследуется вопрос этнокультурной идентификации божества, идол которого был поставлен Владимиром Великим рядом с идолами основных богов древнерусского пантеона. Автор обосновывает новую («варяжскую») версию идентификации «Семаргла».

Ключевые слова: Симаргл, Симуург; Сенмурв; Сим и Регл, иранская версия; пантеон Владимира Великого; прагерманский язык; скандинавская мифология; варяги.